Pécsi Ítélőtábla
Pf.VI.20.331/2012/5. szám

A Pécsi Ítélőtábla Ballóné dr. Varga Krisztina ügyvéd által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - dr. Flórich András ügyvéd által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen szerződés semmisségének megállapítása iránt indított perében a Szekszárdi Törvényszék 2012. április 12. napján kelt 15.P.20.210/2011/24. számú ítélete ellen a felperes által 25., 26. és 27. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az alperesnek 150.000 (százötvenezer) forint másodfokú perköltséget, míg az államnak - az illetékes adóhatóság felhívására - 800.000 (nyolcszázezer) forint előlegezett másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint néhai K.Zs. és a felesége a peres felek szülei voltak. A felek édesanyja 2002. óta ágyéki porckorong sérvben szenvedett, 2004. áprilisában baloldali combnyaktörése volt, édesapjuk már időskori leépülésben szenvedett. Az idős szülőkkel az alperes tartotta napi szinten a kapcsolatot, segítette, gondozta, anyagilag támogatta őket. A felperes a szüleit negyedévente, félévente látogatta, az ő segítségére a szülők nem számíthattak. Az alperes 2004. őszén a szülők ellátásához kérte a felperes segítségét, amit ő elhárított. A szülők visszautasították az intézeti ellátás lehetőségét. Néhai K.Zs. és felesége, mint eltartottak, valamint az alperes, mint eltartó 2004. november 26-án eltartási szerződést kötöttek, mellyel a szülők teljes körű tartás ellenében az alperesre ruházták a közös tulajdonukban volt b 0000. helyrajzi számú lakóházas ingatlanukat a benne lévő ingóságokkal együtt. A szerződés aláírásakor a szerződő feleken kívül jelen volt a két ügyleti tanú, valamint az okiratot szerkesztő és ellenjegyző ügyvéd, aki az okiratot annak aláírását megelőzően az egybegyűltek előtt felolvasta és annak tartalmát külön el is magyarázta. Ezt követően a szerződést valamennyi jelenlévő saját kezűleg írta alá. A szerződés alapján a

tulajdonjog változás bejegyzése az ingatlan-nyilvántartásba megtörtént. A tartási szerződés megkötését követően az alperes már csak úgy tudta ellátni a szüleit, hogy hozzájuk költözött. Ekkor a peres felek édesapja már ágyban fekvő beteg volt, pelenkázni, fürdetni kellett, az édesanyjuk is ellátásra szorult, járókerettel közlekedett. Az alperes ellátta a szüleit, ebédet biztosított nekik, kiváltotta gyógyszereiket, így kb. havi 50.000 forinttal támogatta őket. Néhai K.Zs. 2005. március 5-én hunyt el. Halálát követően a felperes tudomást szerzett a tartási szerződésről, ezt követően édesanyját még ritkábban látogatta meg. Őt az alperes továbbra is ellátta. A peres felek édesanyjának a jobboldali combnyaka is eltört 2006. márciusában. Ágyban fekvő beteg lett, önálló életvitelre képtelenné vált, súlyos depressziója is volt. Az alperes a T Önkormányzat B-n működő Sz Otthonában volt gazdasági vezető, ezért ebben az intézményben el tudta helyezni az édesanyját, aki 2008. augusztus 19-én nyert intézményi felvételt. Az alperes itt is napi kapcsolatot tartott az édesanyjával, aki 2010. január 3-án hunyt el.

A felperes elsődlegesen a tartási szerződés érvénytelenségének a megállapítását kérte a Ptk.200.§ (2) bekezdése alapján jóerkölcsbe ütközés miatt, hivatkozva arra, hogy a Csjt.60.§ (1) bekezdése, 61.§ (1) bekezdése és 65.§ (2) bekezdése értelmében az alperes tartási szerződés nélkül is köteles volt a szülők eltartására, ami egyébként nem is valósult meg a részéről, mert az édesapját az édesanyja gondozta, az édesanyját pedig szociális intézetben látták el, amikor rászorult erre. Másodlagosan a szerződés hatálytalanságának a megállapítását kérte a Ptk.203.§ (1)-(2) bekezdése alapján, annak fedezetelvonó jellege miatt, hivatkozva arra, hogy az alperes tartási kötelezettségét nem teljesítve ingyenes vagyoni előnyhöz jutott, amellyel a felperes öröklési és kötelesrészi igényének alapját elvonta. Harmadlagosan a szerződés érvénytelenségének a megállapítását kérte a Ptk.586.§ (2) bekezdése, 218.§ (2) bekezdése és a Pp.195.§ (3) bekezdése alapján arra hivatkozva, hogy a szerződés megkötésekor néhai K.Zs. írni és olvasni nem tudott, mert analfabéta volt. Kérte a szerződés érvénytelensége, illetve hatálytalansága következményeként a törvényes öröklési igényének a kielégítését és a szülők hagyatékában volt ingatlan fele részére a tulajdonjogának öröklés címén való bejegyeztetését az ingatlan-nyilvántartásba.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és a felperest a perköltségek viselésére kötelezte. Az elsődleges kereseti kérelmet a BH2007/188. és BH1999/366. számú eseti döntésekben is közzétett bírói gyakorlatot követően azért találta megalapozatlannak, mert a Csjt. felperes által felhívott rendelkezései nem zárják el a szülőket attól, hogy öregségük, tehetetlenségük miatt szükségessé váló gondozásukat a törvényes tartási jog érvényesítése helyett a saját vagyonuk felhasználásával, igényeiknek és elképzeléseiknek megfelelően maguk oldják meg, akár valamely gyermekükkel kötött visszterhes tartásra irányuló szerződéssel is. Annak a kérdésnek pedig nem tulajdonított jelentőséget az elsőfokú bíróság, hogy az alperes ténylegesen mennyiben tett eleget a tartási szerződésből fakadó kötelezettségének, mert az eltartott teljesítésének hiánya vagy fogyatékossága nem

eredményezi a szerződés érvénytelenségét, csupán a tartási szerződés megszüntetésére ad alapot, ennek érvényesítésére viszont csak a tartásra jogosultnak van lehetősége, más személy ilyen per indítására nem jogosult. Egyébként a lefolytatott bizonyítás eredményeként arra a ténybeli következtetésre jutott az elsőfokú bíróság, hogy az alperes megfelelően teljesítette tartási kötelezettségeit. A másodlagos kereseti kérelmet azért találta alaptalannak az elsőfokú bíróság, mert a Ptk.203.§ (1) bekezdésének alkalmazási feltétele a szerződés ingyenessége vagy a szerző fél rosszhiszeműsége, e feltételek fennállása pedig a peradatok alapján kizárható volt. Rámutatott a törvényszék arra is, hogy a Ptk.203.§-ának funkciója fedezet biztosítása a hitelező számára, de tulajdonjog megállapítására nem alkalmas. A harmadlagos keresetet pedig azért nem találta teljesíthetőnek, mert tényként állapította meg egyrészt azt, hogy néhai K.Zs. írni és olvasni is tudott, másrészt azt, hogy a tartási szerződést szerkesztő ügyvéd annak tartalmát az aláírását megelőzően el is magyarázta, így a felperes által hivatkozott jogszabályokba foglalt alaki követelményeket is teljesültnek találta.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresete teljesítését, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérve. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítással kapcsolatos kötelezettségeit nem teljesítette, mert nem tájékoztatta a peres feleket a Pp.3.§ (3) bekezdése alapján a bizonyítandó tények köréről, nem tárta fel a tényállást szükséges mértékben sem az eltartottak rászorultsága, sem az eltartó teljesítőképessége, sem a ténylegesen megvalósult tartás körében és az ezekre vonatkozó, valamint néhai K.Zs. írási és olvasási képességére vonatkozó bizonyítékokat is tévesen értékelte, továbbá nem indokolta érdemben a másodlagos kereset elutasítását és ezzel összefüggésben nem alkalmazta a hozzátartozóval kötött szerződésekre irányadó rosszhiszeműség és ingyenesség törvényi vélelmét. Részleteiben kifogásolta, hogy az alperes teljesítőképessége körében az elsőfokú bíróság csak az alperes 2005. november 4-i kinevezés módosításának adatait értékelte, figyelmen kívül hagyva az alperes időleges munkanélküliségére és eseti megélhetési problémáira utaló adatokat, azokat a tanúvallomásokat, amelyek szerint a szülők nyújtottak jelentős anyagi támogatást az alperesnek és az alperes a szülőkhöz is a saját lakhatási problémáinak megoldása végett költözött. Utalt arra, hogy a tanúvallomások szerint a szülők méhészkedtek, földkiadásból jelentős bevételre tettek szert, ezzel szemben az alperes volt férjének a tanú vallomása szerint az alperes anyagi segítségre szorult és szorul. Ezért vitatta az alperes anyagi szolgáltatásairól szóló ténymegállapítások helyességét, utalva arra is, hogy néhai K.Zs.né intézeti ellátásának költségét is teljes mértékben fedezte az ő nyugellátása. Hivatkozott az alperes volt házastársának arra a vallomására, amely szerint az alperes egészségi állapota folyamatosan romlott, ellenben a felperes szerint a szülők a koruknak megfelelő egészségi állapotban voltak és csak időszakos figyelemre szorultak, ami a gyermeki gondoskodás szintjét nem haladta meg és a felperes ebből nem vonta ki magát. A fellebbező álláspontja szerint a jóerkölcs sérelme körében értékelnie kellett volna az elsőfokú bíróságnak azt a tényt, hogy az alperes az édesanyjuk halála után a polgármesteri hivatalban tett írásbeli nyilatkozatában elhallgatta, hogy

rajta kívül más leszármazója is volt az elhunytnak, és azt az írásbeli nyilatkozatot is, amelyben az alperes a felperest biztosította az ingatlanból való részesedéséről, elismerve az igénye alapját. Néhai K.Zs. betűkészsége tekintetében arra hivatkozott, hogy a kihallgatott tanúk őt írni, olvasni nem látták, a nevét pedig le tudta ugyan írni, de másolta „Zs"-ként. Kifogásolta, hogy a bíróság mellőzte a bizonyítékok értékeléséből F.T. vallomásának tartalmát, ellenben nem rekesztette ki dr. S.G. tanúvallomását. Kifogásolta azt is, hogy nem került sor az alperes személyes meghallgatására.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján történő helybenhagyására irányult. A másodfokú eljárásban felmerült költségei tekintetében jogi képviseleti munkadíj után általános forgalmi adó felszámítását nem kérte.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntése alapjául szolgáló tényeket az érdemi döntésnél jelentőséggel bíró részükben helyesen állapította meg. E tényekből túlnyomó részben helyes jogi következtetéseket is vont le. Az elsőfokú bíróság által kifejtett jogi indokok közül a másodfokú bíróság csak azzal nem ért egyet, hogy a Ptk.203.§-ára történő hivatkozás nem alkalmas tulajdonjog megállapítására. A BH1990/60. számú eseti döntésében ugyanis már rámutatott a Legfelsőbb Bíróság arra, hogy a Ptk.203.§-ának az alkalmazása nem korlátozódik a kötelmi alapon létrejött követelésekre, tehát más jellegű (dologi jogi, öröklési jogi) igények fedezetének az elvonása esetében is alkalmazható. Ugyanakkor töretlen a bírói gyakorlat annak megítélésében is, hogy fedezet elvonásáról csak akkor lehet szó, ha a szerződés megkötésekor a harmadik személynek (hitelezőnek) a kötelezettel szemben olyan konkrétan meglévő követelése áll fenn, amely a szerződés következtében egészben vagy részben behajthatatlanná válik. Az öröklési igény, illetve a köteles részre való jogosultság az örökhagyó halálával keletkezik. Ezt megelőzően ezek az „igények" nem jutnak a jogi értelemben vett igény állapotába, csak az örökhagyóhoz fűződő rokoni kapcsolatból fakadó elvi lehetőséget jelentenek a hagyatékból való részesedésre, ami az örökhagyó halálát megelőzően nem csak a vagyon örökhagyó általi átruházásával hiúsulhat meg, hanem a vagyon megsemmisülésével, felélésével is. Az örökségi váromány nem hitelezői igény. Erre vonatkozó követelési joga a reménybeli örökösnek, leszármazónak nincs a majdani örökhagyóval szemben (BH1990/60., EBH2003/849.). Ezzel az indokolásbeli módosítással hagyta helyben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a következőkre utal még a másodfokú bíróság.

Az elsődleges kereseti kérelem körében tévesen értelmezi a felperes a szerződés érvényességének és teljesítésének összefüggéseit. A szerződés teljesítésének elmaradása vagy fogyatékossága nem a szerződés érvénytelenségét okozza,

hanem szerződésszegést valósít meg és ebből fakadó kötelezettségeket keletkeztet. A szerződés érvénytelenségét ugyanis csak olyan körülmény okozhatja, ami már a szerződés megkötésének pillanatában fennáll, utóbb keletkezett körülményeknek ilyen jogi hatása nincs. A szerződés teljesítésére irányuló szándék hiánya is csak abban az esetben teszi érvénytelenné a szerződést, ha az valamennyi szerződő fél részéről kölcsönösen és a többi fél valós szándékának ismeretében fennáll már a szerződés megkötésekor, ebben az esetben ugyanis a szerződés színlelt és ezért a Ptk.210.§ (6) bekezdése alapján semmis. A teljesítésre irányuló szándék egyoldalú hiányának sincs ilyen jelentősége, mert a Ptk.210.§ (5) bekezdése értelmében a felek titkos fenntartása vagy rejtett indoka a szerződés érvényessége szempontjából közömbös. A tartási jellegű szerződések esetében az eltartó teljesítési készségének a hiánya a töretlen bírói gyakorlat szerint akkor eredményezi a szerződés érvénytelenségét a jóerkölcs sérelme miatt, ha az eltartó olyan időben köt szerződést a néhaival, amikor már számítani lehetett közeli halálára gyógyíthatatlan megbetegedése miatt és erre figyelemmel helyzetét kihasználva, anyagi előnyök elérése céljából állapodott meg vele, holott tudta, hogy kötelezettségét csak rövid ideig vagy egyáltalán nem kell teljesítenie (BDT2008/1868., BH1979/416.). Még a teljesítési képesség teljes hiánya sem teszi feltétlenül érvénytelenné a szerződést, csak akkor, ha a szerződő fél körülményeiben olyan változás sem várható, amely szerződéses kötelezettségének teljesítését akár csak részben is lehetővé tenné (BH2003/451.). Ilyen körülmények fennállását még a felperes sem állította. Tényelőadása szerint 2004-ben, amikor a tartási szerződés kelt, gyengék voltak a szülei, de nem tudott arról, hogy a súlyos betegségük lett volna. Tudomása szerint az édesapja sem hirtelen betegségben hunyt el néhány hónappal a szerződéskötés után, hanem végelgyengülésben (8. sorszámú tárgyalási közjegyző 4. oldal). Az alperes tehát a felperes tudomása szerint sem számíthatott előre valószínűsíthetően az eltartottak közeli elhalálozásával és azzal sem, hogy a szerződést nem kell teljesítenie. Az alperes teljesítési képességével kapcsolatban pedig a felperes a fellebbezésében is csak arra célzott, hogy az alperes „egy ideig munkanélküli is volt" (közelebbről meg nem határozott időintervallumban), illetve bevételei nem minden esetben tudták a kiadásait sem fedezni (szintén konkrét tényállítások nélkül). F.T., aki az alperes élettársa volt 1995-től 2005-ig, a tanúvallomása során nem tett említést arról, hogy ez idő alatt az alperes munkanélküli lett volna, sőt vallomásából következően az alperesnek mindvégig volt jövedelme, amit titkolt a tanú elől. Ez bizonyosan elegendő kellett legyen a megélhetésére, mert nem szorult a tanú jövedelmére, „nem voltak együtt anyagilag". Továbbá ugyancsak a felperes által perdöntő jelentőségűnek tekintett F.T. tanúvallomásából is megállapítható, hogy 2004-ben, azaz a szerződéskötés évében már az alperes folytatta az élettársával azt a méhészkedést, amiből a felek szüleinek korábban - a felperes állítása szerint - nagyon jelentős mértékű jövedelme volt. Ha tehát ezt a pénzt az alperes magának tartotta meg, ez bizonyosan fedezetet nyújthatott a számára a szülei anyagi támogatására, tartására is, hiszen saját létfenntartását az egyéb jövedelme is fedezte, ha pedig a méhészkedés bevételeit a szülei rendelkezésére bocsátotta, ezzel is eleget tett tartási kötelezettségének, hiszen a javukra folytatott olyan jövedelemszerző tevékenységet, amely a létfenntartásukat szolgálta. Az tehát

minden további vizsgálódás nélkül, pusztán a felperes által nyomatékosan hivatkozott F.T. tanúvallomásából is megállapítható, hogy a szerződéskötéskor kellett legyen az alperesnek olyan jövedelme vagy jövedelemszerzési lehetősége, amely lehetővé tette számára a tartási szerződés teljes körű teljesítését. Ez egyébként a szerződés fennállása alatti későbbi időpontban, 2005. novemberre vonatkozóan okirattal is igazolt. F.T. maga is úgy nyilatkozott, hogy az ő tudomásán kívül az alperes támogathatta a szüleit, arról pedig konkrét vallomást is tett, hogy nyújtott az alperes a szülőknek tartási jellegű szolgáltatást, mosogatott, kerti munkát végzett, tehát részleges teljesítés megvalósult e tanúvallomás szerint is.

A bizonyítékok egy része alátámasztotta, más része nem cáfolta azt, hogy az alperes képes volt a tartási szerződés teljesítésére és ezt megfelelően, az eltartottak igényeihez igazodóan teljesítette is. Ezt alátámasztja már az a körülmény is, hogy az eltartottak nem támasztottak az alperessel szemben jogi követelést a teljesítés hiányossága miatt és magánjellegű kapcsolataiban sem tették kifogás tárgyává azt. Ugyanakkor az is egyértelmű, hogy a szerződés teljesítése az alperes számára az édesanyja vonatkozásában huzamos időn keresztül komoly tehertételt jelenthetett, az édesanyja elesett és folyamatosan romló, eltehetetlenedett fizikai állapota miatt, amit még a súlyos fokú depressziója is nehezíthetett. Ugyanakkor az is igazolást nyert a felperes fellebbezési hivatkozásával ellentétben, hogy a felperes kivonta magát a gyermeki kötelezettsége teljesítése alól, ugyanis a jelenlétében dr. S.I. és dr. S.G. is azt vallották, hogy a mikor az alperes segítséget kért tőle a szülők ellátásához, ezelől elzárkózott, és a felperes a tárgyaláson egyik alkalommal sem cáfolta személyesen a tanúkkal szembesíthető módon ezeket az állításokat.

A jóerkölcs „kérdéskörében" - mint utólag keletkezett körülményeknek - nincs jelentősége sem az alperes közigazgatási eljárásban tett nyilatkozatának, sem a felperessel szemben tett jogelismerésének, legfeljebb annyiban, hogy a felperes a szülei legelesettebb időskori életszakaszában valóban nem adta jelét közeli hozzátartozói kötődésének és segítőkészségének, hanem a saját előadása szerint az édesapja halálakor a tartási szerződés miatt összeveszett a frissen megözvegyült idős és beteg édesanyjával, akiről aztán „jó darabig" nem tartotta a kapcsolatos sem (17. számú tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldal), illetve az édesanyja temetése alkalmával a temetés napján aláíratott az alperessel egy nyilatkozatot „a szülői ház öröklés szabályai szerinti" osztásáról (8. számú jegyzőkönyv 5. oldal). Ennek a nyilatkozatnak azonban jogi jelentősége nincs. Ez az utólagos nyilatkozat nem teszi visszamenőleg érvénytelenné a tartási szerződést, nem enyészti el az alperes abból fakadó jogait és nem keletkeztet öröklési igényt a felperes számára, mert az csak törvény vagy végintézkedés alapján áll fenn.

Annak ugyancsak nincs jelentősége a szerződés érvényessége szempontjából, hogy a szülők korábban - keresőképességük fennállása idején - nyújtottak-e jelentősebb anyagi támogatást az alperesnek, az pedig kifejezetten iratellenes hivatkozás a fellebbezésben, hogy az alperes maga is eltartásra szorult, ezt ugyanis a volt férje, dr. S.I. kizárólag a tartási szerződés megszűntét követő időre vonatkozóan állította.

A másodlagos kereset érdemi vizsgálata és alaptalanságának „érdemi" indokolása szükségtelen volt a fent már kifejtettek értelmében, tekintettel arra, hogy a felperesnek a tartási szerződés megkötésekor a szüleivel szemben nem volt fedezetet igénylő joga, követelése.

A harmadlagos kereset megalapozatlanságára is helyesen következtetett az elsőfokú bíróság a peradatokból. A felperes maga is előadta, hogy az édesapja a feliratokat „tudta kisilabizálni", ami olvasási képességet feltételez és a nevét le tudta írni, ami írási képességet feltételez (8. számú jegyzőkönyv 3-4. oldal). Tényként ismerte be, hogy az édesapjának „három elemije volt", ami önmagában cáfolja a harmadlagos kereset ténybeli alapját, mert elképzelhetetlen, hogy írás és olvasás ismeretének hiányában elvégezhette volna az első elemit, a másodikról és a harmadikról már nem is beszélve. Ehhez képest a fellebbezésben hivatkozott tanúvallomások csak azt bizonyítják, hogy az örökhagyó életében az írás és az olvasás nem volt szokásszerű tevékenység. A felperes által nyomatékosan hivatkozott F.T. sem állította viszont, hogy az örökhagyó a nevét csak minta után, másolva tudta volna leírni. Az ő állítása szerint annyiban volt gondja a mézátvételi jegyek aláírásával, hogy azokat „nehézkesen írta alá, dőlt betűkkel". A Ptk.586.§ (2) és 218.§ (2) bekezdésének együttes alkalmazásában viszont nem annak van jelentősége, hogy a jognyilatkozatot tevő szeret-e írni, olvasni, könnyen tud-e írni, olvasni, hanem hogy tud-e, képes-e írni, olvasni, ezt pedig a bizonyítás adatai egyértelműen igazolják.

A fentiekben is kifejtettek szerint a perbeli jogvita eldöntéséhez szükséges tények teljes körűen feltárhatók voltak az elsőfokú eljárásban, további bizonyítás szükségessége nem merült fel, így az elsőfokú bíróságot nem terhelte egyéb bizonyítás szükségességéről történő tájékoztatás kötelezettsége sem a Pp.3.§ (3) bekezdése alapján. Az alperes személyes meghallgatása nem azért maradt el, mert az elsőfokú bíróság azt el sem rendelte, hanem azért, mert az alperes a személyes megjelenési kötelezettséggel történt többszöri idézés ellenére sem jelent meg a bíróság előtt, és orvosilag igazolt egészségi állapotára hivatkozással elzárkózott a személyes nyilatkozattételtől. Ez a körülmény azonban nem teszi lehetővé, hogy a bizonyítás adatai és a jogszabályi rendelkezések, valamint az azokhoz fűződő bírói gyakorlat ellenében is teljesítse a bíróság a keresetet.

A fellebbezés sikertelen volt, ezért a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban felmerült költségeket a felperesnek kell viselnie. Az alperes jogi képviseletével felmerült munkadíj összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdése (általános forgalmi adótól mentesen) határozta meg. Az állam által előlegezett másodfokú eljárási illeték megfizetésére a Pp.78.§ (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles a felperes.

P é c s , 2012. november 8.

dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, dr. Berki Csilla s.k. előadó bíró, dr. Velényiné dr. Köcse Judit s.k. bíró